

DİPLOMAT DENETİM VE YMM A.Ş.

**Ege İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu
Başkanları Ortak Toplantısı
Mali Danışmanlık Raporu Sunumu
14 Ağustos 2024**

İçindekiler

VERGİ MEVZUATINDA GELİŞMELER

1

A - BAZI VERGİ KANUNLARINDA DA DEĞİŞİLİKLER YAPAN 7521 SAYILI BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN YAYIMLANDI:

5

- 1 - Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile yabancı yatırımcılar arasında imzalanan ve yatırım teşviklerine ilişkin hükümler içeren yatırım sözleşmeleri damga vergisinden istisna edildi: 5
- 2 - Elektrik motoru da bulunan araç dışından şarj edilebilir araçlardan ağırlıklı birleşik kilometre başına karbondioksit emisyonu 25 gramın altında, eşdeğer elektrik enerjisiyle katedilebilir menzili 70 kilometre ve üzerinde olanların ÖTV oranları, motor siindir hacmi ve matrah eşiklerine göre ayrıca belirlendi: 6
- 3 - Akaryakıt bayilerinde istasyon dışı ikmali sadece trafiğe çıkması zahmetli veya sınırlandırılmış olan iş makineleri, yüksek istiap haddine sahip kamyon ve benzeri, fabrika, şantiye ve ocaklarda çalışan araçlar ile kamu kurum ve kuruluşlarının araçları ile sınırlandırıldı: 6
- 4 - Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı birimlerde görev yapan gelir uzmanları ve gelir uzman yardımcılarının görev ve sorumlulukları kanun ile düzenlendi: 7
- 5 - MASAK tarafından düzenlenen idari para cezaları için 5326 sayılı Kanunda öngörülen sulh ceza mahkemesine başvuru yolu yerine, idari yargı yoluna başvuru yöntemi getirildi: 7

- B -BAZI KAZANÇ VE İRATLARDAN YAPILACAK TEVKİFAT ORANLARINA İLİŞKİN 8775 SAYILI CUMHURBAŞKANI KARARI 1/8/2024 TARİHLİ RESMİ GAZETE' DE YAYIMLANDI. 8
- 1 - Mevduat ve katılma hesapları ile bazı menkul kıymetlerden elde edilen gelirlere uygulanan indirimli tevkifat uygulaması 31 Ekim 2024 tarihine kadar uzatıldı: 8
- 2 - Kur korumalı hesaplardan elde edilen faiz ve kar payları için uygulanmakta olan %0'lık tevkifat oranı, diğer TL mevduat/katılma hesapları ile uyumlu olacak şekilde yeniden belirlendi: 9

C -7524 SAYILI VERGİ KANUNLARI İLE BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN YAYIMLANDI:9

- 1 - Mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemelerde de borcu yoktur belgesi aranılması yönünde Hazine ve Maliye Bakanına yetki verildi: 9
- 2 - Teknogirişim şirketi niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına pay senedi verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerde ücret istisnası getirildi: 10
- 3 - Yapılacak yoklamalar yoluyla tespit edilen günlük hasılat tutarları ortalamasından hareketle hesaplanan aylık ve yıllık hasılat tutarı ile beyan edilen kazanç arasındaki fark %20'den fazla olan ticari ve mesleki kazanç mükellefleri izaha davet edilecek: 10
- 4 - Elektronik ticarete, aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alındı. Ayrıca belirleyeceği sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerin vergi kesintisi kapsamına alınması konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verildi: 12
- 5 - Münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin tespiti üzerine mükellefiyet kaydı silinenlerin gerçek kişi mükelleflerde kendilerinin şirketlerde şirketin, kanuni temsilcilerinin, yönetim kurulu üyeleri ile asgari yüzde on ortaklarının ya da bunların asgari yüzde on ortak olduğu teşebbüslerin yeni mükellefiyet tesisinde istenilen teminatın üst sınırı belirlendi ve ayrıca teminatın verilme süresi 30 günden 60 güne çıkarıldı: 12
- 6 - Tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu getirilmesine ve elektronik ticarete aracı hizmet sağlayıcılara bildirim yükümlülüğü getirilmesine ilişkin yetkinin kapsamı genişletildi: 14
- 7 - Kıymetli madenlerde değerlendirme ölçüsü olarak borsa rayici olarak belirlendi: 14

8 - Mükelleflerin aktiflerinde tasarruf amacıyla tutmuş oldukları kıymetli madenler ile kıymetli maden ile olan alacak ve borçlar için değerlendirme ölçütü olarak borsa rayıcı belirlendi:	15
9 - Mükellefiyet tesis ettirmeksizin kayıt dışı faaliyette bulunmak suretiyle vergi ziyanına sebebiyet verilmesi durumunda, kesilecek vergi ziyaı cezasında %50 artırım getirildi:	15
10 - Usulsüzlük cezaları caydırıcılığı artırmak amacıyla yeniden belirlendi:	15
11 - Özel usulsüzlük cezaları caydırıcılığı artırmaya yönelik yeni düzenleme ve artış yapıldı:	16
12 - Noterler adına kesilen özel usulsüzlük cezası yeniden belirlendi:	19
13 - Bilgi vermekten çekinenler ile 107/A, "mükerrer 242, 256, 257, mükerrer 257 nci madde ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için kesilecek cezalarda yeni uygulamalar getirildi:	19
14 - Vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarıldı:	22
15 - Gelir idaresinin denetimlerde fiilen çalışan personeline bu çalışmalarının karşılığı fazla çalışma ücreti ödenmesi imkanı getirildi.	23
16 - Gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan taşıma araçlarında KDV istisnası kaldırıldı:	23
17 - Gümrük Kanunu'nun 167. maddesine göre ithal edilecek bazı malların ithalatındaki KDV istisnası kaldırıldı:	23
18 - Tür değiştirme, devir ve bölünme işlemlerinde faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin bünyesinde bulunan sonraki döneme devreden KDV tutarlarının devralan şirkette indirilecek KDV olarak kullanılabilmesi için vergi incelemesi şartı getirildi:	24
19 - Beş takvim yılı veya daha fazla süreyle devreden KDV tutarlarının indirimi kaldırıldı:	24
20 - KDV idelerindeki esas usul, vergi incelemesi olarak belirlendi:	24
21 - İndirim hakkı kaldırılan beş takvim yılı süresince devreden KDV'nin ertesi yılın başında özel bir hesaba alınması, özel hesaba alınan tutarın bu tarihten itibaren üç yıl içinde mükellefin talebi üzerine yapılacak vergi incelemesi sonucunda, incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınması uygulaması getirildi:	25

- 22 - Deprem bölgesinde genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanmak üzere, konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane, kültür ve sanat merkezi, kütüphane gibi taşınmazların inşasına ilişkin yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına yapılan teslim ve hizmetler ile konutlar KDV'den istisna edildi: 25
- 23 - Serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumların yurt içine yaptıkları satışlardan elde edilen kazançlarda gelir ve kurumlar vergisi istisnası kaldırıldı: 26
- 24 - Gümrük Kanununun 167. Maddesine göre ithal edilecek bazı malların ithalatındaki ÖTV istisnası kaldırıldı: 26
- 25 - Bazı tütün mamullerinden alınmakta olan maktu vergi tutarına ilişkin asgari maktu vergi tutarının %20'sine kadar olan sınırlama kaldırılarak, birim ambalajda bulunan mamul için alınacak asgari maktu vergi tutan kadar maktu vergi alınabilmesine imkan sağlandı: 27
- 26 - Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin Türkiye Kızılay Derneği ile bu derneğe ait veya bağlı işletmelerde çalışabilmesine imkan sağlandı: 27
- 27 - Kısa vadeli sigorta kollan prim oranı %2,25 olarak belirlendi: 27
- 28 - En az emekli aylığı tutarı 12.500 TL olarak belirlendi: 28
- 29 - İlk defa yaşlılık aylığı bağlananların aynı işyerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam etmeleri halinde sağlanan beş puanlık prim indirimi kaldırıldı: 28

30 - Yatırım fonları veya ortaklıklarının kazanç istisnasında, taşınmazlara yatırım yapan fon ve ortaklıklarının ticari mal niteliğinde olanlar dahil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların %50'sini kar payı olarak dağıtma şartı getirildi:	28
31 - Elektronik ticarete, Aracı Hizmet Sağlayıcılarının ve Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcılarının Hizmet Sağlayıcılarına ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılarına yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alındı. Ayrıca belirleyeceği sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerin kurumlar vergisi kesintisi kapsamına alınması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verildi:	29
32 - Türkiye'de işyeri veya daimi temsilcisi bulunan dar mükellef hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına faaliyetleri dolayısıyla yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alındı:	30
33 - Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile 6428 sayılı Kanuna göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin kurumlar vergisi oranı %30 olarak belirlendi	30
34 - Yurt içi asgari kurumlar vergisi ihdas edildi:	31
35 - Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi ihdas edildi:	33
36 - Yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan harç tutarı yeniden belirlendi:	39
37 - İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulabilme alt sınırı 31.000 TL olarak belirlendi:	39
38 - Vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalarda Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin kararlarına karşı temyiz yoluna başvuruda alt sınır 920.000 TL olarak belirlendi:	40
39 - Vergi davaları ve idari davalarda istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınırların esas alınması esası getirildi:	40

D - TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ YAYIMLANDI:	41
1 - Vergi incelemesi sırasında mükelleften teminat istenmesi gereken hallerin varlığı sebebiyle yapılacak ihtiyaci haciz uygulamasının, vergi inceleme raporunun vergi dairesine intikalinden sonra yapılamayacağı yönündeki içtihad hükmü Tebliğe işlendi:	41
2 - Vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması şartı getirilen işlemlerde, Bakanlığa bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen amme alacaklarının tümü, vadesi geçmiş borç türü kapsamına alındı:	42
3 - Kamu kurumlarınca mükelleflere yapılacak ödemelerde, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin muhasebe birimleri yansıra harcama birimlerince de aranılabileceğine yönelik düzenleme yapıldı:	42
4 - Vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme yapanlara uygulanacak idari para cezasının 2023 ve 2024 yılı tutarları Tebliğe işlendi:	42
5 - Güncel tecil faiz oranı Tebliğe işlendi:	43
6 - Güncel gecikme zammı oranı Tebliğe işlendi:	43
7 - Ödeme emrine karşı açılan davaların reddi halinde haksız çıkma zammı alınmaması yönündeki içtihad Tebliğ ile düzenlendi:	43
8 - Haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenmesine yönelik usul ve esaslar belirlendi:	44
9 - Vergi dairelerince haczedilmiş gayrimenkuller gayrimenkulün bulunduğu yerdeki tahsil dairesinin satış mahalli yerine vergi dairesi başkanlığının/defterdarlığın satış mahallinde de satılabilmesi konusunda yetki verildi:	44
10 - Tahsil dailerince vadesi geçmiş amme borcu sebebiyle haczedilmiş gayrimenkuller gayrimenkulün satış ilanına ilişkin usuller yeninden belirlendi:	44
11 - İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyelerin amme borçlarına karşılık taşınmazlarının Bakanlıkça satın alınabilmesi uygulamasının süresi 31/12/2028 tarihine uzatan yasal değişiklik Tebliğe işlendi:	45

E - VERGİ TAKVİMİ

Ay sonunu kadar vergi mevzuatı gereği yerine getirilmesi gereken beyan, bildirim ve ödeme yükünlülükler tarih sırasına göre aşağıdaki gibidir.

Son Tarih	Konu
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Alkollü İçecekler, Alkolsüz İçecekler, Tütün Mamulleri ve Makaronlara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
15/08/2024	Temmuz 2024 Dönemine Ait Ticaret Sicili Harçları Bildirimi Verilmesi ve Ödemesi
19/08/2024	2024 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
19/08/2024	2024 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

VERGİ MEVZUATINDA GELİŞMELER

Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile yabancı yatırımcılar arasında imzalanan ve yatırım teşviklerine ilişkin hükümler içeren yatırım sözleşmeleri damga vergisinden istisna edildi:

Kanun'un 3. maddesi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli damga vergisinden istisna edilen kağıtların sayıldığı (2) sayılı tablonun "IV.Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (43) numaralı fıkrasında yer alan "kâğıtlar." ibaresi "kâğıtlar ve yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununda tanımlanan yatırımcılar arasında imzalanan yatırım sözleşmeleri." şeklinde değiştirilmiştir.

Akaryakıt bayilerinde istasyon dışı ikmali sadece trafiğe çıkması zahmetli veya sınırlandırılmış olan iş makineleri, yüksek istiap haddine sahip kamyon ve benzeri, fabrika, şantiye ve ocaklarda çalışan araçlar ile kamu kurum ve kuruluşlarının araçları ile sınırlandırıldı:

Kanun 12. maddesi 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun "Faaliyetlerin kısıtlanması" başlıklı 9. maddesinin 7. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yeterli depolama ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesine sahip olmaları ve akaryakıtı kendi ihtiyaçları için kullanmaları şartıyla; kamu kurum ve kuruluşlarına, fabrika, şantiye, maden veya taş ocaklarına yapılan teslimler hariç, araçlara yapılacak akaryakıt ikmali bayilik lisansı ve yeterli donanımı olan akaryakıt istasyonları dışında yapılamaz. Akaryakıt istasyonu dışında yapılacak akaryakıt teslimlerinde akaryakıtın alıcı deposuna taşınması veya taşıttırılması bayilik lisansına sahip satıcı tarafından gerçekleştirilir."

Mevduat ve katılma hesapları ile bazı menkul kıymetlerden elde edilen gelirlere uygulanan indirimli tevkifat uygulaması 31 Ekim 2024 tarihine kadar uzatıldı:

Kararın geçici 2 nci, geçici 3 üncü, geçici 4 üncü ve geçici 5 inci maddelerinde yer alan 31/7/2024 ibareleri 31/10/2024 şeklinde değiştirildi.

Yapılan değişiklik ile; Aşağıda sayılan gelir ve kazançlara uygulanan indirimli tevkifat oranlarına ilişkin süre 31.10.2024 tarihine uzatılmıştır:

- Mevduat faizleri ile TL katılma hesapları kar payları, (vadeye göre %15, %12, %10 yerine %7.5, %5, %2.5)
- Bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelirler ve fon kullanıcısının bu bankalar olduğu kira sertifikalarından elde edilen gelirler, (vadeye göre %15, %12, %10 yerine %7.5, %5, %2.5)
- Yatırım fonlarından (değişken, karma, eurobond, dış borçlanma, yabancı, serbest fonlar ile unvanında “döviz” ifadesi geçen yatırım fonları hariç) elde edilen gelir ve kazançlar, (%10 yerine %7.5)
- Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi olarak kurulan ipotek finansmanı kuruluşlarının ihraç etmiş olduğu varlığa dayalı menkul kıymet, ipoteğe dayalı menkul kıymet, varlık teminatlı menkul kıymet ve ipotek teminatlı menkul kıymetlerden elde edilen gelir ve kazançlar, ((%15, %10 yerine %7.5)
- Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelir ve kazançlar ile 4749 sayılı Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelir ve kazançlar. (%15, %10 yerine %0)

Kur korumalı hesaplardan elde edilen faiz ve kar payları için uygulanmakta olan %0'lık tevkifat oranı, diğer TL mevduat/katılma hesapları ile uyumlu olacak şekilde yeniden belirlendi:

Kararın 1. Maddesinin 1. Fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinin v ve vi. sıraları ile (3) numaralı alt bendinin iv ve v. Sıraları, Geçici 2. Maddesinin Birinci fıkrasında düzenlenen (2) numaralı alt bendinin v ve vi. Sıraları ile (3) numaralı alt bendinin iv ve v. Sıraları değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik ile; Döviz tevdiat hesaplarından/döviz cinsinden katılım fonu hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat/katılma hesapları ile aynı mahiyetteki altın dönüşümlü kur korumalı hesaplardan elde edilen faiz ve kar payları için uygulanmakta olan %0'lık tevkifat oranı, diğer TL mevduat/katılma hesapları ile uyumlu olacak şekilde;

6 aya kadar (6 ay dâhil) vadeli hesaplarda % 7,5,

1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli hesaplarda % 5

olarak belirlenmiştir.

Teknogirişim şirketi niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına pay senedi verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerde ücret istisnası getirildi:

Kanun'un 2. maddesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "*Muaflık ve İstisnalar*" başlıklı ikinci kısmının üçüncü bölümünün başlığı "*Diğer Muaflık ve İstisnalar*" şeklinde değiştirilmiş ve mülga 17 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılacak yoklamalar yoluyla tespit edilen günlük hasılat tutarları ortalamasından hareketle hesaplanan aylık ve yıllık hasılat tutarı ile beyan edilen kazanç arasındaki fark %20'den fazla olan ticari ve mesleki kazanç mükellefleri izaha davet edilecek:

Kanun'un 3. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunun mülga 69.maddesi 1/1/2025 tarihinden geçerli olarak başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Ticari ve mesleki kazançlarda günlük hasılat tespiti ve gelir vergisi matrahının belirlenmesi:
MADDE 69-»

Yapılan düzenleme ile; Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri nezdinde bir ayda üçten, bir takvim yılında on ikiden az olmamak yapılacak yoklamalar neticesinde tespit edilen günlük hasılat tutarlarının ortalaması alınarak mükelleflerin aylık ve yıllık hasılat tutarları tespit edilebilecektir. Bu şekilde tespit edilen hasılat tutarları ile mükelleflerin faaliyette bulundukları döneme ilişkin beyan ettikleri hasılat tutarları karşılaştırılacak ve karşılaştırma sonucu bulunan farkın %20'den fazla olması durumunda mükellefler, Vergi Usul Kanununda yer alan "izaha davet müessesesi" kapsamında izaha davet edilecektir.

Mükelleflerin aktiflerinde tasarruf amacıyla tutmuş oldukları kıymetli madenler ile kıymetli maden ile olan alacak ve borçlar için değerlendirme ölçüsü olarak borsa rayici belirlendi:

Kanun'un 8. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 274. maddesinden sonra gelmek üzere 274/A maddesi eklenmiştir.

Kıymetli madenler
MADDE 274/A-»

Yapılan düzenleme ile; Kıymetli maden üretim ve alım-satımı ile iştigal eden mükelleflerin aktiflerinde ticari mal olarak kayıtlı olanlar hariç olmak üzere, mükelleflerin aktiflerinde tasarruf amacıyla tutmuş oldukları kıymetli madenler ile kıymetli maden ile olan alacak ve borçların borsa rayiciyle değerlendirilmesi uygulaması getirildi.

Mükellefiyet tesis ettirmeksizin kayıt dışı faaliyette bulunmak suretiyle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi durumunda, kesilecek vergi ziyası cezasında %50 artırım getirildi:

Kanun'un 9. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunun "Vergi Ziyası Cezası" başlıklı 344. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Vergi kanunlarına göre mükellefiyet tesis ettirilmesi gerektiği halde bu zorunluluğa uyulmaksızın vergi dairesinin ıttılai dışında ticari, zirai veya mesleki faaliyette bulunmak suretiyle vergi ziyama sebebiyet verilmesi durumunda, birinci, ikinci ve üçüncü fıkralara göre kesilecek vergi ziyası cezası yüzde elli artınlarak uygulamr. Aym vergi türü ve dönemine ilişkin daha sonra yapılacak tarhiyatlar nedeniyle kesilecek vergi ziyası cezalarına da aynı artırım hükmü tatbik edilir.«

Özel usulsüzlük cezaları caydırıcılığı artırmaya yönelik yeni düzenleme ve artış yapıldı:

Kanun'un 11. maddesi ile;

213 sayılı Vergi Usul Kanunun "Özel Usulsüzlükler ve Cezaları" başlıklı 353. maddesinin»

Yapılan düzenleme ile;

- Her bir belge için kesilecek özel **özell usulsüzlük cezası 10.000 TL** Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak tespit olunan yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı 10 milyon TL olarak yeniden belirlendi.
- Bir takvim yılı içerisinde birden fazla Özel usulsüzlük cezası kesilmesi durumunda artan ceza uygulaması getirildi
- Kanun'un 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde sayılan belgeleri (**fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu**) ve (2) numaralı bendinde sayılan belgeleri (**perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi, Bakanlıkça düzenlenme zorunluluğu getirilen belgeler**) düzenleme zorunluluğu bulunanların maddede yer alan yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde, bu durumun belge muhteviyatı **işlemin muhatapları tarafından beş iş günü içerisinde idareye bildirilmesi halinde** bu kimselere ceza kesilmemesi, belgeleri düzenlemeyen, eksik veya yamıtıcı düzenleyenlere de özel usulsüzlük cezasının **3 katı uygulanması** sağlandı.
- Kanunun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde sayılan belgeleri almayanlardan, **nihai tüketicilere** (Kanunun 232 nci maddenin birinci fıkrasının 1 ila 5 numaralı bentlerinde sayılanlar dışında kalan kişiler) kesilecek özel usulsüzlük cezası **5.000 Türk lirası** olarak belirlendi. Ancak, bu bent uyanınca kesilecek Özel usulsüzlük cezasının toplamı bir takvim yılı için 50.000 Türk lirasını geçemeyecek. Ayrıca, bu belgelerin düzenlenmediği, eksik veya yamıtıcı düzenlendiği hususunu idarenin tespitinden önce belgenin düzenlenmesi gereken tarihten itibaren **beş iş günü içinde söz konusu kişilerin idareye bildirmeleri durumunda** bu kimselere **ceza kesilmemesi imkanı** sağlandı.

Bilgi vermekten çekinenler ile 107/A, “mükerrer 242, 256, 257, mükerrer 257 nci madde ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için kesilecek cezalarda yeni uygulamalar getirildi :

- a) Birinci fıkrasının; (1) numaralı bendinde yer alan "**1.000**" ibaresi "**25.000**" şeklinde, (2) numaralı bendinde yer alan "**500**" ibaresi "**12.500**" şeklinde, (3) numaralı bendinde yer alan "**250**" ibaresi "**6.500**" şeklinde, üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde, dördüncü cümlesinde yer alan "**1 milyon**" ibaresi "**10 milyon**" şeklinde değiştirilmiştir.
- b) Dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*uymayan mükelleflerden*" ibaresi "*uymayanların*" şeklinde, "*% 5'i*" ibaresi "*% 10'u*" şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan "*kesilen mükellefler*" ibaresi "*kesilenler*" şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan "*770.000 TL'yi*" ibaresi "*20 milyon Türk lirasını*" şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Bilgi vermekten çekinenler ile 107/A, “mükerrer 242, 256, 257, mükerrer 257 nci madde ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için kesilecek cezalarda yeni uygulamalar getirildi :

c) Dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

- "Mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin tahsilatların, banka ve benzeri finans kurumları, ödeme kuruluşları veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla başkalanın adı ve/veya hesabı kullanılarak yapılması durumunda, her bir işlem için bu maddeye göre uygulanan cezalardan az olmamak üzere işleme konu tutanın % 10'u nispetinde, mal teslimi veya hizmet ifasını yapanlar ile adına ve/veya hesabına ödeme yapılanlara ayrı ayrı özel usulsüzlük cezası kesilir. Bu şekilde ceza kesilen mükellefler hakkında üçüncü fıkra hükmü uygulanmaz. Ancak, bu fıkra uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçemez.
- 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu uyarınca izin verilen durumlar hariç olmak üzere kredi kartı, banka kartı, ön ödemeli kart, karekod, elektronik cüzdan ve benzeri ödeme araçları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen tahsilatların, kendi mükellefiyeti adına kayıtlı olmayan ödeme sistemleri veya cihazları aracılığıyla yapılması durumunda, tahsilatı yapan mükelleflere ve kendi adına kayıtlı olan bu sistemleri veya cihazları kullandıranlara ayrı ayrı her bir işlem için bu maddeye göre tatbik olunan özel usulsüzlük cezasının 3 katı uygulanır. Şu kadar ki, bu fıkra uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçemez.

Vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarıldı:

Kanun'un 14. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 112 ,376, Ek.1, Ek7, Ek.8, Ek.9, Ek.11. maddelerinde değişiklik yapıldı.

Yapılan değişiklik ile; Vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarıldı. Kanun'un 16. Maddesi ile VUK'na eklenen geçici 35. madde ile mevcut uzlaşma başvurularının Vergi Usul Kanununun değiştirilmeden önceki hükümlerine göre sonuçlandırılması imkanı sağlandı.

Gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan taşıma araçlarında KDV istisnası kaldırıldı:

Kanun'un 17. maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kammunun "Araçlar, kıymetli maden ve petrol aramaları ile ulusal güvenlik harcamaları ve yatırımlarda istisna" başlıklı 13..maddesinin 1. fıkrasının (b) bendine Eylül 2024 ayından geçerli olarak aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

"(Bu bendin uygulanmasında gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araçlar, özel tekne ve yatlar, deniz taşıma aracı olarak kabul edilmez.)"

Yapılan düzenleme ile; Gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullnılan taşıma araçları istisna kapsamı dışına çıkarılmıştır.

Tür değıştirme, devir ve bölünme işlemlerinde faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin bünyesinde bulunan sonraki döneme devreden KDV tutarlarının devralan şirkette indirilecek KDV olarak kullanılabilmesi için vergi incelemesi şartı getirildi:

Kanun'un 19. maddesi ile KDV Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (c) bendinin parantez içi hükmünde yer alan "*mükerrer indirim yol açmayacak şekilde*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*Vergi Usul Kanununda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağılı olmaksızın yapılacak vergi incelemesi sonucuna göre*" ibaresi eklenmiştir.

Yapılan düzenleme ile: Gelir Vergisi Kanunun 81. maddesine göre gerçekleşen tür değıştirmelerde ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre gerçekleşen devir ve bölünmelerde, faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin bünyesinde bulunan söz konusu sonraki döneme devreden KDV tutarlarının devralan şirkette indirilecek KDV olarak kullanılabilmesi için, bu KDV'nin doğruluğına ilişkin gerekli incelemenin Vergi Usul Kanununda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağılı olmaksızın yapılması ve inceleme sonucuna göre indirim hakkı kullanılabilir.

Beş takvim yılı veya daha fazla süreyle devreden KDV tutarlarının indirimi kaldırıldı:

Kanun'un 20. maddesi ile KDV Kanununun "İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi" başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına 1/1/2030 tarihinden geçerli olarak aşağıdaki bent eklenmiştir.

"f) Beş takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi."

Yapılan düzenleme ile: Beş takvim yılı veya daha fazla süreyle devreden KDV tutarlarının indirimi kaldırıldı. Söz konusu indirim imkanı kalkan KDV'ler, 22. maddde ile KDVK'nun 58. maddesinde yapılan düzenleme çerçevesinde vergi inceleme sonucuna göre gider yazılabilecek.

KDV iadelerindeki esas usul, vergi incelemesi olarak belirlendi:

Kanun'un 21. maddesi ile Eylül 2024 ayından geçerli olarak KDV Kanununun "Yetki" başlıklı 36. maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve mevcut birinci cümlesinde yer alan "Maliye Bakanlığı" ibaresi "Şu kadar ki, Hazine ve Maliye Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir,

"Bu Kanun hükümleri uyanca iade hakkı doğuran işlemlerden kaynaklanan iade taleplerinin vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilmesi esastır.«

İndirim hakkı kaldırılan beş takvim yılı süresince devreden KDV'nin ertesi yılın başında özel bir hesaba alınması, özel hesaba alınan tutarın bu tarihten itibaren üç yıl içinde mükellefin talebi üzerine yapılacak vergi incelemesi sonucunda, incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınması uygulaması getirildi:

Kanun'un 22. maddesi ile KDV Kanununun "Verginin Gider Kaydedilemeyeceği" başlıklı 58. maddesine 1/1/2030 tarihinden geçerli olarak aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

...

Yapılan düzenleme ile; KDV Kanununun 30. maddesine eklenen (f) bendi uyanca indirilemeyecek KDV olarak belirlenen ve beş takvim yılı süresince devreden KDV tutarları, ertesi yılın başında özel bir hesaba alınmakta, özel hesaba alınan tutarın bu tarihten itibaren üç yıl içinde mükellefin talebi üzerine yapılacak vergi incelemesi sonucunda, incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınmasına imkan sağlanmaktadır.

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumların yurt içine yaptıkları satışlardan elde edilen kazançlarda gelir ve kurumlar vergisi istisnası kaldırıldı:

Kanun'un 24. maddesi ile 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin ilk cümlesinde yer alan "*imal ettikleri ürünlerin*" ibaresi 1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere "*imal ettikleri ürünlerin yurt dışına*" şeklinde değiştirilmiştir

Yapılan değişiklik ile; Serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumların bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin yurt içine satışından elde ettikleri kazançlarda gelir veya kurumlar vergisi istisnası kaldırıldı. Yurt dışına yaptıkları satışlardan (ihracattan) elde ettikleri kazançlarda istisna uygulaması ise sürmektedir.

Yatırım fonları veya ortaklıklarının kazanç istisnasında, taşınmazlara yatırım yapan fon ve ortaklıklarının ticari mal niteliğinde olanlar dahil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların %50'sini kar payı olarak dağıtma şartı getirildi:

Kanun'un 32. maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin son cümlesinde yer alan "elde edilen" ibaresi 1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere "elde edilen, (d) bendindeki istisnadan yararlanamayan fon ve ortaklıklardan elde edilenler hariç," şeklinde değiştirilmiş ve (d) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile 6428 sayılı Kanuna göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin kurumlar vergisi oranı %30 olarak belirlendi:

Kanun'un 35. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun "Kurumlar vergisi ve geçici vergi oranı" 32. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve emeklilik şirketlerinin" ibaresi 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara uygulanmak üzere ", emeklilik şirketleri ve 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yapı-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırımına Hakkında Kanuna göre yapı-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin" şeklinde değiştirilmiştir.

Yurt içi asgari kurumlar vergisi ihdas edildi:

Kanun'un 36. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 32/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Yurt içi asgari kurumlar vergisi

MADDE 32/C-»

Yapılan düzenleme ile;

- Kurumlar vergisi mükelleflerince hesaplanan vergi, 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara uygulanmak üzere kurumların indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan az olamayacak.
- İndirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı ibaresi, hesap dönemi sonundaki ticari bilanço kârına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutarı ifade etmektedir.

➤ **Yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplanırken kurum kazancından aşağıdaki istisna ve indirimler düşülür:**

- ✓ Tam mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları, (KVK md 5/a)
- ✓ Girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ve katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler, (KVK md 5/a)
- ✓ Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların bedelinin itibarî değeri aşan kısmı, (KVK md 5/ç)
- ✓ Kooperatif ortaklarının yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri paralardan harcanmayarak iade edilen kısımlar ile tüketim kooperatiflerinin, ortaklarının kişisel ve ailevi gıda ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak için satın aldıkları malların değerine göre hesapladıkları risturnlar, (KVK md 5/i)
- ✓ Her türlü taşınır ve taşınmaz malların 6361 sayılı Kanun kapsamında finansal kiralama yoluyla satışından doğan kazançlar ve bu kurumlarca söz konusu varlıkların devralındığı kuruma kira süresi sonunda devrinden doğan kazançlar, (KVK md 5/j)

- ✓ Her türlü varlık ve hakların, kaynak kuruluşlarca, kira sertifikası ihracı amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla varlık kiralama şirketlerine satışı ile varlık kiralama şirketlerince bu varlıkların devralındığı kuruma satışından doğan kazançlar, (KVK md 5/k)
- ✓ Sahip oldukları taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları, (KVK md 5/d)
- ✓ Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların beyan edilen gelirin %10'unu aşmayan kısmı, (KVK md 10/g)
- ✓ Zihinsel veya ruhsal engelli çalışanlar için diğer kişi ve kurumlarca karşılanan tutar dâhil yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının % 100'ü oranında korumalı işyeri indirimi (KVK md 10/h)
- ✓ Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi ve devrinden elde edilen kazançlar,
- ✓ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında vergiden istisna edilen kazançlar,
- ✓ Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki yazılım, tasarım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar,
- ✓ Ar-Ge ve tasarım indirimleri

➤ **Yurt içi asgari kurumlar vergisinden aşağıdakiler düşülür:**

- ✓ Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurumların beş hesap dönemine ait kurum kazançlarına uygulanan iki puan indirim nedeniyle ödenmeyen vergi,
- ✓ İhracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına uygulanan beş puan indirim nedeniyle ödenmeyen vergi,
- ✓ Sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına uygulanan bir puan indirim nedeniyle ödenmeyen vergi,
- ✓ Maddenin yürürlüğe girdiği 02.08.2024 tarihinden önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alman teşvik belgeleri kapsamındaki yatırıma katkı tutarları ile sınırlı olmak üzere, mükelleflerin kendi beyannameleri üzerinde Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi hükmüne istinaden indirimli kurumlar vergisi uygulaması nedeniyle ödemedikleri kurumlar vergisi.

➤ **Asgari kurumlar vergisi geçici vergi dönemlerinde de uygulanacak.**

- **İlk defa faaliyete başlayan kurumlar hakkında faaliyete başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi boyunca bu madde hükümleri uygulanmayacak.**
- **% 10 oranını, sektörler, faaliyet konusu, iş kolları ya da üretim alanları itibarıyla ayrı ayrı ya da birlikte sınıra kadar indirim veya bir katına kadar artırma hususunda Cumhurbaşkanına, maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda da Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir.**

Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi ihdas edildi:

- Çok uluslu şirketlerde asgari kurumlar vergisi özetle, faaliyet gösterilen her bir ülke bazında belirlenen efektif vergi oranının %15'in altında olduğu durumda, o ülkede doğan kârlara tamamlayıcı bir vergi uygulanmasıdır.
- Model, tamamlayıcı verginin alınmaması durumunda grubun merkezinin bulunduğu ülkeye bu vergiyi ahdna hakkı vermekte, grubun merkezinin bulunduğu ülkenin de tamamlayıcı vergi almaması halinde gruba dahil şirketlerin bulunduğu ülkeler tarafından tamamlayıcı vergi alınabilmektedir.
- Bu anlamda Ülkemizde faaliyette bulunan çok uluslu şirketlerden bu şekilde asgari vergi alınmaması durumunda alınmayan vergi diğer ülkeler tarafından alınacaktır.

❖ Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Konusu:

- Nihai ana işletmesinin konsolide finansal tablosundaki yıllık konsolide hasılatı, gelirin raporlandığı hesap döneminden önceki dört hesap döneminin en az ikisinde 750 milyon avro karşılığı Türk lirası sınırını geçen çok uluslu işletme gruplarının bağlı işletmelerinin ilgili hesap dönemindeki kazançları, yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisine tabidir.

❖ Muafiyet ve İstisnalar:

-
- Gayrimenkul yatırım araçları: Nihai ana işletme niteliğinde olup gayrimenkul yatırım fonları başta olmak, ağırlıklı olarak taşınmazlara yatırım yapmak suretiyle hak sahiplerine gelir sağlamayı amaçlayan ve işletme veya hak sahibi bazında tek aşamalı vergilemenin yapıldığı işletmeler,
- ...
- Çok uluslu işletme gruplarının bağlı işletmelerinin uluslararası deniz taşımacılığı faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları ile belli şartlar labu faaliyet kapsamındaki diğer bazı satış kiralama gelirleri yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinden istisnadır.

❖ Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Mükellefi:

- Küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin mükellefi, çok uluslu işletme gruplarına bağlı ve diğer ülkelerde yerleşik olan işletmelerin; Türkiye’de yerleşik nihai ana işletmesi, ara ana işletmesi veya kısmen sahip olunan ana işletmesidir.
 - Çok uluslu işletme grubu: Nihai ana işletmenin bulunduğu ülke dışında en az bir ülkede bir veya daha fazla işletmeye veya iş yerine sahip olan bir işletme grubu
 - Nihai ana işletme: Başka bir işletme üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak kontrol gücüne sahip olan ve başka bir işletme tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol gücüne sahip olunmayan bir işletmeyi ya da başka bir grubun parçası olmaması koşuluyla bulunduğu ülke dışındaki diğer ülkelerde bir veya daha fazla iş yerine sahip olan ana merkezi
 - Ara ana işletme: Aynı çok uluslu işletme grubuna bağlı başka bir bağlı işletmede doğrudan veya dolaylı olarak mülkiyet payına sahip olan bir bağlı işletme,
 - Kısmen sahip olunan ana işletme: Aynı çok uluslu işletme grubuna bağlı başka bir bağlı işletmede doğrudan veya dolaylı olarak mülkiyet payına sahip olan ve doğrudan veya dolaylı olarak mülkiyet payının %20’den fazlası çok uluslu işletme grubunun bağlı işletmesi olmayan kişiler tarafından elde tutulan bağlı işletmeyi (nihai ana işletme, iş yeri veya yatırım işletmesidir.

❖ Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Oranı ve Matrahı:

- Küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi oranı, Ülkesel bazlı vergi yükü ile Asgari kurumlar vergisi oranı (%15) arasındaki farktır.
- Ülkesel bazlı vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranını aşması halinde ise küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi hesaplanmaz.
- Bir çok uluslu işletme grubunun her bir hesap dönemi için ülkesel bazlı vergi yükü; o ülkede bulunan bağlı işletmelerinin düzeltilmiş kapsanan vergilerinin toplamının, o ülkede bulunan bağlı işletmelerinin ülkesel bazlı kazanç toplamına bölünmesi suretiyle bulunur.
- Küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahı ise net ülkesel bazlı kazanç toplamından; o ülkede bulunan bağlı işletmelerin çalışanlarının yıllık toplam brüt ücretlerinin %5'i ile maddi duran varlıklarının net defter değerinin %5'inin indirilmesi suretiyle tespit olunur

❖ Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Vergilendirme Dönemi, Beyanı, Tarhı ve Ödenmesi:

- Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin vergilendirme dönemi hesap dönemidir. Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerin vergilendirme dönemi ise, özel hesap dönemidir.
- Hesaplanan vergi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen on beşinci ayın son gününe kadar beyan edilir ve ödenir.

❖ **Yerel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Mükellefi:**

- Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin mükellefi, ek 1 inci madde kapsamındaki çok uluslu işletme gruplarına bağlı ve Türkiye’de yerleşik olan; bağlı işletmeler ve iş ortaklıklarıdır.

❖ **Yerel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisinin Vergilendirme Dönemi, Beyanı, Tarhı ve Ödenmesi:**

- Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin vergilendirme dönemi hesap dönemidir.
- Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi, asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi oranının, küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahına uygulanması suretiyle tespit olunur.
- Hesaplanan vergi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen on ikinci ayın birinci gününden son gününe kadar beyan edilir ve ödenir.

Yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan harç tutarı yeniden belirlendi:

Kanun 51.maddesi ile 597 sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*50 Türk lirası*" ibaresi 12 Ağustos 2024 tarihinden geçerli olarak "*500 Türk lirası*" şeklinde değiştirilmiş, birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş ve mevcut ikinci cümlesinde yer alan "*bu miktarı*" ibaresi "*bu fıkroda yer alan harcı veya bu harcın yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan tutarım*" şeklinde değiştirilmiştir.

TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ YAYIMLANDI:

13 Ağustos 2024 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: A Sıra No: 16) ile:

- 1) Vergi incelemesi sırasında mükelleften teminat istenmesi gereken hallerin varlığı sebebiyle yapılacak ihtiyaci haciz uygulamasının, vergi inceleme raporunun vergi dairesine intikalinden sonra yapılamayacağı yönündeki içtihad hükmü Tebliğe işlendi:
- 2) Vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması şartı getirilen işlemlerde, Bakanlığa bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen amme alacaklarının tümü, vadesi geçmiş borç türü kapsamına alındı:
- 3) Kamu kurumlarınca mükelleflere yapılacak ödemelerde, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin muhasebe birimleri yansıra harcama birimlerince de aranabileceğine yönelik düzenleme yapıldı:
- 4) Vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme yapanlara uygulanacak idari para cezasının 2023 ve 2024 yılı tutarları Tebliğe işlendi:
- 5) Güncel tecil faiz oranı Tebliğe işlendi:
- 6) Güncel gecikme zammı oranı Tebliğe işlendi:
- 7) Ödeme emrine karşı açılan davaların reddi halinde haksız çıkma zammı alınmaması yönündeki içtihad Tebliğ ile düzenlendi:
- 8) Haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenmesine yönelik usul ve esaslar belirlendi:
- 9) Vergi dairelerince haczedilmiş gayrimenkuller gayrimenkulün bulunduğu yerdeki tahsil dairesinin satış mahalli yerine vergi dairesi başkanlığının/defterdarlığın satış mahallinde de satılabilmesi konusunda yetki verildi:
- 10) Tahsil dailerince vadesi geçmiş amme borcu sebebiyle haczedilmiş gayrimenkuller gayrimenkulün satış ilanına ilişkin usuller yeninden belirlendi:
- 11) İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyelerin amme borçlarına karşılık taşınmazlarının

KAMU MALİYESİ VE EKONOMİDE GENEL GÖRÜNÜM

Dr. Mustafa Bulut
Yeminli Mali Müşavir, Bağımsız Denetçi

ECOVIS DİPLOMAT Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

284 Sokak No:2 D:312 Folkart Time Ofis-2 Bornova – İZMİR

Tel: 232 464 49 94;95 **Mobil:** 505 451 52 00